

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 21. julija 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 82.

Poostreno pobiranje davka na poslovni promet.

Pred kratkim je Generalna direkcija poreza postrila priredbo davka na poslovni promet v tem smislu, da so državni zastopniki, to je po upravnem sistemu, koji velja v Sloveniji, davčni referenti, odnosno predstojniki davčnih oblastev dolžni prijaviti proti vsakemu sklepu davčnega odbora, s katerim se prizna pravilnost vlozene prijave, pritožbo na delegacijo ministrstva financ.

V Sloveniji ocenjujejo prijave za davek na poslovni promet odseki pridobinskih komisij, v katerem je

1. predsednik, odnosno namestnik predsednika pridobinske komisije in nadalje po njegovi izbi
2. en imenovan in
3. en izvoljen član pridobinske komisije.

Sestavo odseka ima torej finančna uprava popolnoma v svojih rokah. Ker so predsedniki pridobinskih komisij praviloma tudi predstojniki davčnega oblastva, bi se moral torej predsednik pritožiti proti sklepu, pri katerih je sam sodeloval in pri katerih so sodelovali njegovi zaupniki, odnosno finančne uprave.

V odsek pokliče namreč predstojnik davčnega oblastva, koji je zakoniti zastopnik interesov finančne uprave, samo one člane, katere on hoče. Neglede na to, da so že imenovani člani pridobinske komisije zaupniki finančne uprave, izmed katerih izbere predstojnik davčnega odbora takega, o katerem je prepričan, da bo najboljši znal varovati interese finančne uprave, ima prosto izbrati tudi glade izvoljenih članov, izmed kojih izbere zopet samo one, do katerih ima kot zastopnik finančne uprave največ zupanja.

Spričo tega položaja je — vsaj kolikor prihajajo v poštev upravne razmere v Sloveniji — kompliciranje davka na poslovni promet s pritožbami državnega zastopnika neoportuno, ker so interesi finančne uprave že s sestavo odbora, ki prireja ta davek, zadostno varovani. Kontrola od strani višjega oblastva lahko odpade brez škode na donosnost davka. Kontrola v obliki reševanja pritožb bi povzročala oblastvom veliko nepotrebnega dela, davkoplačevalcem bi še bolj oteževala izpolnjevanje itak obsežnih

dolžnosti, ker bi bil ž njo v zvezi vpogled v poslovne knjige in zbiranje dokazil, koja naj potrdijo pravilnost prijave itd.

Iz načelnih ozirov pa bi taka kontrola značila kršitev avtonomije odseka, ker bi se mu kljub temu, da je sestavljen iz zaupnikov finančne uprave, odvzela brez pravega povoda pravica končne odločbe in ta poverjevala višji oblasti, koja odloča samo na podlagi spisov, brez sodelovanja zastopnikov davkoplačevalcev, ne da bi podrobno poznala prometne razmere dotičnega davkoplačevalca. Princip samoobdačenja po prebivalstvu potom imenovanih in izvoljenih zastopnikov je pri prireditvi davka na poslovni promet že itak kršen s tem, da v prvi instanci odloča odsek, ne pa cela pridobinska komisija in je odsek tako sestavljen, kakor to v prvi vrsti zahtevajo interesi finančne uprave, v drugi instanci pa s tem, da odloča o pritožbah delegacija ministrstva financ brez sodelovanja tudi navideznih zastopnikov davkoplačevalcev. Odredba, da se mora državni zastopnik pritožiti proti vsakemu sklepu, s katerim se vlozena prijava prizna za pravilno, je začetek konca v vseh modernih državah uveljavljenega principa samoobdačenja, ker se s tako odredbo nalaga odseku, da odloča o prijavah enostransko v prid finančni upravi, sicer se njegova odločba ne sprejme. Med našimi davkoplačevalci je še visoko razvit čut davčne morale in pretežna večina jih vlaga pravilne prijave. Ako bodo kljub temu izpostavljeni torturni proceduri pritožbenega postopanja, bo to v njih ubilo čut davčne morale, ako bodo uvideli, da jih pred pritožbami od strani zastopnika finančne uprave ne štiti niti pravilna prijava. V Sloveniji se poboro razmeroma visoki zneski davka na poslovni promet, kar dokazuje, da se naši ljudje še zavedajo svojih dolžnosti. Ako se jim bo vzelo vero v uvidevnost finančne uprave, da zna presoditi, kdaj je prijava pravilna ali kdaj ne, bo to brez dvoma kvarno vplivalo na donosnost davka in gen. direkcija bo dosegla baš nasprotno, kar želi, ker davkoplačevalci ne bodo več polagali nobene važnosti na prijave, ako bodo že v naprej vedeli, da se prijavam ne bo verjelo.

Ščuvanje proti trgovstvu.

»Kmetovalec« priobčuje v številki z dne 15. t. m. pod naslovom: »Letošnja cena modri galice«, članek, v katerem izvaja:

»Kmetijska družba je v minulih letih morala od svojih udov večkrat slišati očitke, da prodaja modro galico dražje nego trgovci. Letos pa je določila tako nizko ceno, da ne krije niti družbenih režijskih stroškov. Zaradi čunavala jo je svojim podružnicam pri vagon-skih dobavah po 6.10 Din, udom pri nadrobni oddaji po 6.40 Din in v Mariboru po 6.60 Din za kg.

Kmetijske podružnice so jo oddajale udom najnižje po 6.35 Din, večinoma po 6.50 Din in le tam, kjer je bila tovarnina visoka, po 6.80 do 7 Din za kg.

Trgovci so vsled razglaš Kmetijske družbe in pod vplivom cene od 6.10 Din prodajali galico najnižje po 7 Din, večinoma pa po 7.50 do 8 Din, v Prekmurju celo po 9 do 10 Din. Ko je pa družbi galice zmanjkalo in ni mogla več z njo postreči vsem zakasnelim naročnikom, so dvignili ceno na 8, 9 in celo na 10 dinarjev ter si s tem znatno pomnožili svoj dobiček na škodo vinogradnikov.

Ce bi družba cene za galico ne določila tako nizko, bi jo trgovci takoj v začetku sezone močno dvignili. Že s tem je družba vinogradnikom Slovenije prihranila letos sko-

raj poldrugi milijon dinarjev. In ravno v tem tiči oni velik vpliv Kmetijske družbe na cene kmetijskih potrebščin in materijelno korist, ki jo imajo udje od te svoje stanovske korporacije.

Eno malomarnost pa je grajati pri naših kmetovalcih; namreč, da ne naroče pravočasno blaga, ki ga potrebujejo, vsled česar ga družba ne more toliko nabaviti, kolikor ga v gotovem času potrebujejo. Letošnje leto naj jim pa bo v pouk in svarilo za bodoče, da si naroče za časa svoje potrebščine, če jih hočejo poceni dobiti. — Kmetijska družba za Slovenijo.

Trditve, ki jih vsebuje gornji članek niso točne. Zdi se nam, da bi bilo boljše, če bi se povedalo ljudem po pravici, zakaj niso holeti gospodje nabaviti več galice. Nam je stvar jasna. Zato ne, ker je cena za galico poskočila in so morali trgovci, ki so skrbeli za naknadno izpolnitev svojih zalog z galico, plačati za to galico mnogo dražje cene nego so bile prej. Od tod in samo od tod višje cene in ne samovoljno povišanje, kakor govori gornji članek. Ako ne bi trgovci naknadno naročili galice, bi bili vinogradniki brez nje. V zahvalo za to pa gornje ščuvanje proti trgovcem!

Novi volilni red Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

(Konec.)

Pod davkom od pridobnine se razume splošna pridobnina ali pridobnina podjetij, obvezanih javnemu polaganju računov, brez katerihkoli državnih ali samoupravnih doklad.

Za kandidiranje oseb, ki ne plačajo pridobninskega davka, a imajo volilno pravico na podlagi gospodarske funkcije, koje vršijo (člani upravnega odbora, direktorji itd.), je merodajna pridobnina, koja plača podjetje, ki vrši gospodarsko funkcijo.

Pod listo kandidatov in namestnikov je navesti ime, priimek in stanovanje predstavnika liste in njegovega namestnika v volilnem odboru. Za predstavnika liste smejo biti navedeni predlagatelji ali druge osebe, ki imajo aktivno volilno pravico. Brez pristanka se ne sme nobenega navesti in vpisati za predstavnika ali namestnika liste.

Liste morajo biti čitljivo podpisane od najmanj sto volilcev za trgovinski in obrtni odsek in najmanj 50 volilcev za industrijski odsek. Predlagatelji morajo navesti svoje ime in mesto bivanja. Vsak predlagatelj sme podpisati samo eno kandidatno listo. Ako podpisane ena oseba več kandidatnih list, velja nje podpis samo na listi, ki je bila prva preložena. Liste morata predložiti v potrdilo dva predlagatelja. Listi je posebej priložiti pisemne izjave kandidatov in namestnikov, da sprejmejo izvolitev, kakor tudi soglasje predstavnika liste in njegovega namestnika. Poleg tega se morajo listam priložiti potrdila davčnih oblasti o višini pridobnine, koja plačajo kandidati in namestniki, odnosno podjetja. Predlagatelji morajo v listi navesti kandidata ali predlagatelja kot osebo, koja ima po nalogu predlagatelja občeati z volilnim odborom. Ako ne vsebuje lista tega predloga, se smatra prvega kandidata za takega, a drugega kot njegovega namestnika.

Kandidatna lista ne sme vsebovati nič drugega nego tekst, predpisan v smislu te uredbe. Kandidatne liste, že predane volilni komisiji, tudi ako niso potrjene, se ne smejo preklicati, niti se ne sme na njih izvršiti kak izprememba. Volilni odbor mora vsakemu volilcu dovoliti, da pregleda predloženo kandidatno listo.

Člen 17. — Če kandidatne liste ne odgovarjajo določilom uredbe, jih mora volilni odbor v roku treh dni vrniti, da se popravi. Poziv se mora vročiti pooblaščenemu zastopniku liste ali njegovemu namestniku na dostavnicu. Ako so take liste predložene istočasno, mora volilni odbor poslati ta poziv vsem zastopnikom liste. Ako so na raznih listah lista imena, mora volilni odbor, ob sodelovanju zastopnikov liste, osebe istega imena označiti tako, da se jih more razlikovati.

Člen 18. — Volilni odbor potrdi kandidatne liste, ki zadostijo zakonitim pogojem in preda en izvod istih predlagateljem.

Ako ne bi liste odgovarjale zakonitim predpisom, jih volilni odbor zavrne. Ta sklep izda volilni odbor v roku treh dni od prijema kandidatne liste proti potrdilu. Namesto zavrnjene kandidatne liste se more predložiti nova kandidatna lista na potrdilo v predpisanem roku. Ko so kandidatne liste potrjene in objavljene, se ne morejo več izmenjati.

Vsako potrjeno kandidatno listo objavi uradno volilni odbor v Uradnem listu za ljubljansko in mariborsko oblast po vrsti kakor je došla, najkasneje do dneva, ko se začne dostavljanje legitimacij in glasovnic. Samo na ta način objavljene kandidatne liste imajo polno veljavnost.

Člen 19. — Ako je za kateri odsek predložena samo ena kandidatna lista, proglasi volilni odbor, po preteku roka za predajo, vse kandidate, predlagane v tej listi brez volitev, za voljene zbornične člane.

Volilne legitimacije, glasovnice in zavoji.

Člen 20. — Na podlagi zaključnih volilnih imenikov izda volilni odbor legitimacije in uradne glasovnice za volitve. Volilna legitimacija mora obsežati tekoči broj volilnega imenika, ime in priimek, poklic volilca kakor tudi odsek, v katerem ima volilec volilno pravico. V legitimaciji se mora navesti, da se za glasovanje smejo uporabiti samo uradne legitimacije, uradne glasovnice, uradni ovojji za glasovnice in uradne kuverte za pošiljanje glasovnic volilnemu odboru. Razen tega morajo biti na legitimaciji navedena bistvena določila o načinu volitev in izpolnitvi glasovnic, kakor tudi vsa določila o veljavnosti glasovnic.

Glasovnice, kakor tudi ovojji za glasovnice in za pošiljanje glasovnic, morajo biti žigosani z uradnim žigom in označeni, za kateri odsek veljajo; izdelani morajo biti tako, da jamčijo za tajno glasovanje. Glasovnice posameznih odsekov se morajo razlikovati po barvi in ravno tako se morajo izdelati ovojji

za glasovnice. Na glasovnici mora biti navedeno mesto, na kojem ima volilec zabeležiti, za katero listo glasuje. Volilni odbor mora voditi točno evidenco vseh izdanih žigosanih glasovnic in legitimacij.

Na mesto izglubljenih ali neuporabljenih legitimacij, sme volilni odbor izdati volilcu, ki to zahteva, duplikat. Ta duplikat se mora kot takega označiti in tudi vpisati v volilni imenik.

Dostavljanje volilnega materijala.

Člen 21. — Volilni odbor razpošlje volilne legitimacije in glasovnice obenem z ovojem za glasovnico, kakor tudi z ovojem, v kojem se pošlje glasovnica volilnemu odboru, najpozneje 10 dni pred začetkom glasovanja in jih ima dostaviti volilcem neposredno s pošto na dostavnico.

Prostost poštnih pristojbin.

Člen 22. — Vsa korespondenca in poštne pošiljke volilnega odbora volilcem, državnim oblastvom in občinskim uradom, kakor tudi pošiljke teh oblasti volilnemu odboru v volilnih zadevah, uživajo prostost poštne in vsake druge poštne takse.

Vloge in predstave volilcev na volilno komisijo se pošiljajo ravno tako prosto poštne in v drugih poštnih taks.

V te svrhe morajo biti poštne pošiljke zaznamovane s pripombo: »V volitveni stvari Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.«

Poštni uradi morajo hitro in neodložno odpraviti in dostaviti vsako pošiljko, koja dostavlja volilni odbor volilcem ali koja pošljejo volilci volilnemu odboru.

Izpolnitev glasovnic.

Člen 23. — Glasovnice morajo biti izpolnjene ali z rokopisom ali na mehaničen način (s tiskom, strojem ali na drug način razmnožitve) ali tako, da se na njo prilepi tiskana lista. Glasovati se more samo za kandidatno listo, koja je bila potrjena. Glasovnica, na koji bi bilo prilepljeno več kandidatnih list, izgubi svojo veljavnost. Glasovnica, na kateri je zapisano še kaj drugega, pa bodi to beseda, številka ali drug znak, izgubi veljavnost. Imena napisana na glasovnici ali na tiskani listi, prilepljeni na glasovnico, se morajo popolnoma zlagati z eno izmed potrjenih kandidatnih list, sicer je glas neveljaven.

Volilno opravilo.

Člen 24. — Volilno opravilo je javno. Voliti je moči ali tako, da odda volilec izpolnjeno glasovnico v zaprtem neprozornem ovoju pred volilnim odborom osebno, ali tako, da se pošlje poštna glasovnica obenem z izkaznico volilnemu odboru v Ljubljani. V tem primeru mora biti glasovnica zaprta v posebnem, za to določenem ovoju, ki se mora obenem z legitimacijo zalepiti v poslani uradni ovoj.

Zaprto pismo se mora poslati volilnemu odboru neposredno s pošto, priporočeno. Vsako pismo mora obsežati samo eno legitimacijo in eno glasovnico. Skupna prodaja volilnih pisem na pošto in skupno pošiljanje je prepovedano.

Za glasovanje se smejo uporabiti samo uradne glasovnice in samo uradno izdani ovojji za glasovnice. Glasovnica in zavoj za glasovnico morajo nositi označbo istega odseka. Ovoj za glasovnice ne sme obsežati ničesar, razen glasovnice.

Glasovnica se mora odpraviti samo v ovoj, koji je za to dostavljen od volilnega odbora. Ako se glasovnica ne dostavi v uradnem kuvertu, ni glas veljaven. Tudi ne bo glas veljaven, če bo obsežalo pismo več legitimacij. Ako je v enem pismu več glasovnic, so vse glasovnice neveljavne. Glas je neveljaven tudi v primeru, če ovojju ni priložena volilna legitimacija. Ako obseža ovoj za glasovnico več nego eno glasovnico, ne velja niti ena.

Osebno glasovanje.

Člen 25. — Na dan volitev se sestanejo člani volilnega odbora v volilnih prostorih najkasneje en četrt ure pred začetkom glasovanja. Volilni odbor se mora neposredno pred začetkom glasovanja pripraviti, ali je volilna skrinjica, ki je določena za izbiranje glasovnic, prazna. Predsednik volilnega odbora sprejema glasovnice, vrže vsako posebno zaprto v volilno skrinjico in pazi, da ne preda nihče več glasovnic. Najprej oddajo svoj glas člani odbora, koji imajo volilno pravico. Nato oddajo glasovnic drugi volilci, po redu, po katerem so prišli pred volilni odbor.

Vsak volilec se mora pred volilnim odborom legitimirati odboru z volilno legitimacijo. V volilnem imeniku se mora zabeležiti,

da je volilec glasoval. Razen tega se vpišejo imena volilcev v seznamek volilcev po redu, kakor volijo. Ako se volilcu ni dovolilo glasovanje iz razloga, ker se ni mogel legitimirati, se mora to posebej zabeležiti v volilni imenik.

Cas glasovanja mora trajati nepretrgoma od 8. do 16. ure. Samo ako nastanejo nemiri, se more z odobritvijo večine prekiniti glasovanje dokler se ne vpostavi red. Povod nemira in čas, za koji je določeno prekinjenje glasovanja, se mora zabeležiti v zapisniku. Ako se je glasovanje zbog nemira prekinilo, se sme po uri, ki je bila določena za zaključitev, podaljšati za toliko, kolikor je trajal nemir.

Ves čas, ko se glasuje, se mora voditi zapisnik o vsem kar se je dogodilo, in kar smatra volilni odbor za vredno, da se zapiše. Ako ni volilni odbor dovolil volilcu, da glasuje, se mora v vsakem primeru imenoma navesti vsakega člana volilnega odbora, ki je glasoval proti temu, da se dovoli glasovanje in pri vsakem je tudi navesti razloge, ki so bili merodajni za njegov sklep.

Zapisnik mora obsegati imena članov volilnega odbora, dan in uro začetka in konca volilnega opravila, eventualne prekinitve, sklepe odbora, ali se ima izvesti osebno dovoli glasovanje ali ne.

Volilni odbor je odgovoren za to, da se volitve vršijo zakonito. Člani odbora se morajo vzdržati vsakega čina, ki bi mogel uplivati na glasovanje. Predsednik volilnega odbora je odgovoren za to, da se za čas glasovanja vzdržuje red in zakonitost. Ako je potrebno, sme zahtevati pomoč od občine ali državnih oblasti.

Ves čas glasovanja morajo biti prisotni najmanj trije določeni člani volilnega odbora. Eden od njih mora biti vedno predsednik ali predstavnik oblasne uprave. Agitacija v prostorih prosopja in pred poslopjem, kjer se nahaja volilni lokal, je prepovedana.

Zaključek osebnega glasovanja.

Člen 26. — Po preteku časa, ki je določen za glasovanje, zaključijo volilni odbor glasovanje, čim so glasovali vsi oni volilci, ki se v tem trenutku nahajajo v volilnih prostorih. Nato ugotovi volilni odbor po volilnem seznamu koliko volilcev je glasovalo. To število se mora napisati z besedami na konec spiska. Nato mora volilni odbor vzporediti število oddanih glasov s številom volilcev. V volilnem zapisniku je posebej napisati število volilcev in koliko je glasovnic. Nato začne volilni odbor odpirati ovoje glasovnic, ugotoviti veljavnost istih ter število neveljavnih glasovnic, a nato ugotoviti število glasov, pripadlih posrednim kandidatom listam. Volilni odbor izvrši ta posel istega dne, ko je volitve končane. Po izvršenem poslu zaključijo volilni odbor volilni zapisnik. Volilni zapisnik in seznam volilcev podpisajo vsi člani volilnega odbora. Zapisniku se mora predložiti seznam volilcev. Vsak član volilnega odbora ima pravico izjaviti v zapisniku posebno mnenje.

Člen 27. — Volilci, ki glasujejo s poslano glasovnico, morajo poslati zaprto pismo s pošto glavnemu volilnemu odboru do dneva in ure, ki je v volilnem razglasu določena za prejemanje glasovnic. Dostavljena pisma označi volilni odbor s tekočo številko, po vrsti kakor jih prejme in jih vpiše v poseben seznam. Pisma se ne smejo odpirati, dokler ne poteče rok za predajanje pism. Predsednik volilnega odbora določi osebo, koji je poverjena voditev tega seznama. Vsa došla pisma se morajo hraniti v posebni napravi ali v prostoru, ki se mora zatvoriti in držati pod pečatom.

Glasovnice, koje prejme volilni odbor šele po preteku tega roka, določenega za prejemanje glasovnic, se ne smejo uvrstiti v ta seznam. Pismo je predati pošti priporočeno. Za priporočitev se ne plača pošne pristojbine.

Odpiranje volilnih pism.

Člen 28. — Ko ugotovi volilni odbor rezultat osebnega glasovanja, prevzame po popisu vsa dostavljena volilna pisma in ugotovi, ali je katero pismo poškodovano ali odprto. Nato začne odpirati pisma, ugotovi po priloženi legitimaciji volilno pravico, prevzame glasovnico in jo vrže v skrinjico. Nato vzporedi število predanih glasov s številom legitimacij. Legitimacije se uredijo po vrsti sprejema glasovnic, se perforirajo, se zvežejo in zapečatijo.

Nato odpre volilni odbor ovoj glasovnice, ugotovi veljavnost glasovnic, število neveljavnih glasovnic ter ugotovi število glasovnic, koje pripadajo posrednim listam.

Ko izvrši volilni odbor vse ta posel, prešteje, zbere glasove ter ugotovi po volilnih zapisnikih in volilnem imeniku in po urejenih in zapečatenih legitimacijah, koliko volilcev je v celoti glasovalo in koliko glasov je pripadlo na posamezne kandidatne liste.

Ako se najde razlika med številom volilcev po volilnih spiskih in legitimacijami in številom glasovnic po zapisnikih, se vzame število volilcev po seznamih in legitimacijah ter po teh se računa celokupno število volilcev.

Ce ne more volilna komisija opraviti vsega tega posla na dan sestanka, ga nadaljuje prihodnji dan. V tem primeru se mora vsaki dan pred zaključkom seje vzporediti število legitimacij s številom glasovnic in ugotoviti rezultat. Legitimacije se morajo še na isti seji perforirati in zapečatiti. Volilni material ostane v lokalu volilnega odbora, ki mora biti zaprt in zapečaten tako, da ne more priti vanj nikdo, ne da bi poškodoval pečat. Volilna komisija odredi stražo, ki mora lokal neprestano čuvati. Vsak dan je ugotoviti, da je pečat nepoškodovan.

Izid glasovanja.

Člen 29. — Izid glasovanja ugotovi volilni odbor na sledeči način: celokupno število glasov, koje je dobila vsaka kandidatna lista, se deli skozi eden, nato skozi dva, skozi

tri itd. nazadnje skozi šestnajst. Od delilnih rezultatov, ki se dobijo od vseh list po takem deljenju, se izloči celokupno šestnajst največjih. Vsaki listi pripade toliko članskih mest, kolikor je tem potom izločeno največjih delilnih rezultatov. Ako se ob priliki tega izločevanja delilnih rezultatov primeri, da se dobijo enaki na dveh ali več mestih, a ni toliko članskih mest, da bi se vsem tem enakim delilnim rezultatom dalo člansko mesto, tedaj se ugotovi s kocko, kateri listi z enakimi rezultati je dati še ne oddana članska mesta. Ako je pa v vprašanju eno člansko mesto, se vleče kocka za vse liste z enakimi delilnim rezultatom. Ako je pa teh neoddanih mest več, tedaj se za vsako neoddano mesto vleče kocka tako, da lista, ki dobi člansko mesto pri enem žrebanju, se ne udeleži v nadaljnjih žrebanjih. Žrebanje izvrši predsednik volilnega odbora.

Na isti listi se smatra za izvoljenega najprej prvi kandidat iz prve skupine, nato prvi kandidat iz ostalih dveh skupin kandidatov, predvidenih v petem odstavku člena 16. te uredbe. Potem pridejo na vrsto drugi kandidati iz prve, druge in tretje skupine, nato tretji kandidati iz druge in tretje skupine itd. po istem redu, dokler se ne izčrpa število članskih mest, koja pripadajo vsaki listi. Po istem redu se smatrajo za izvoljene tudi namestniki.

Zapisnik.

Člen 30. — Pri odpiranju pism vodi volilni odbor ves čas zapisnik o vsem, kar je delal, in kar smatra kdo izmed članov odbora za vredno, da se zabeleži. V zapisniku je zabeležiti vse sklepe odbora in rezultate glasovanja ter rezultate izvršenega skrutinja, imena izvoljenih članov in namestnikov. Zapisnik popisajo vsi prisotni člani volilnega odbora po velikem županu ministr-pisnik izjavi svoje posebno mnenje. Zapisniku se mora priklopiti seznam volilcev in vse ostale volilne spise.

Člen 31. — Izid glasovanja in imena izvoljenih članov in namestnikov objavi uradoma predsednik volilne komisije Obenem obvesti predsednik s priporočilnim pismom izvoljene člane o njih izvolitvi, ter jih pozove na sestanek za konstituiranje zbornice. Imena izvoljenih članov priobči predsednik volilnega odbora po velikem županu ministrstvu trgovine in industrije.

Volilne spise z zapisnikom vred da volilni odbor hraniti Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Rok za vršenje volitev.

Člen 32. — Prve volitve po tej uredbi, se morajo izvesti v oktobru 1927. leta, a vsake nadaljnjše volitve v roku treh mesecev, ko poteče določeno koledarsko leto, ko se konča volilna doba, ali po razpustu zbornice, odnosno po razpisu dopolnilnih volitev.

Izguba mandata zborničnega člana.

Člen 33. — Ako nastopijo pri zborničnem članu ali namestniku take okoliščnosti, ki bi ga izključevale od pasivne volilne pravice, izgubi določeni mandat.

Zbornični član, proti kateremu je uvedena sodna preiskava radi kakave kaznivega dejanja, ali ako se proti njemu vodi konkurznost ali poravnalno postopanje, se suspendira od mandata tako dolgo, dokler traja preiskava ali postopanje. V primeru oprostilne sodbje oživi mandat.

Zbornični člani so primorani prisostvovati sejam, delati poročila, koja se jim da, ter sprejeti izvolitev v odbore. Radi težkega namenjavanja teh dolžnosti ali radi trajne lastne zaposlitve, se sme zbornični član s sklepom plenuma izključiti. Za ta sklep morata glasovati najmanj dve tretjini prisotnih zborničnih članov.

Pozivanje namestnikov.

Člen 34. — Če se v volilni dobi izprazni člansko mesto, se pozovejo izvoljeni namestniki od iste liste in to po redu, ko katerem so izvoljeni.

Konstituiranje zbornice.

Člen 25. — Novoizvoljena zbornica se sestane 15. dan po objavljenem volilnem rezultatu. Zbornico otvori po letih najstarejši zbornični član. V tej seji izvoli zbornica za glasovnicami za tri leta izmed sebe z absolutno večino glasov predsednika in tri podpredsednike. Podpredsedniki se volijo izmed treh kandidatov, ki jih predlagajo člani posameznih odsekov. Predsednik in vsaj eden izmed podpredsednikov morata stalno domovati na sedežu zbornice. Poslovnik sme določiti, da mora eden ali več podpredsednikov domovati v določenem delu zborničnega okrožja, izven zborničnega sedeža. Če se v volilni dobi izprazni mesto predsednika ali podpredsednika je treba izvršiti za ostanek volilne dobe nove volitve za izpraznenja mesta. Izvolitev za predsednika in za podpredsednika potrdi minister trgovine in industrije. Predsedniki in podpredsedniki prevzamejo dolžnost takoj, ter jo opravljajo začasno, dokler minister ne potrdi njih izvolitve. Podpredsedniki poslujejo obenem kot načelniki odsekov. Namestnika načelniku izvoli vsak odsek izmed sebe. Če načelnik stalno ne domuje na zborničnem sedežu, mora domovati na zborničnem sedežu njegov namestnik.

Za primer, da je predsednik zadržan ali odsoten, preidejo pravice in dolžnost predsednika na enega izmed podpredsednikov in sicer po redu, kakor to določa poslovnik.

Delovanje plenuma in odsekov.

Člen 36. — Odseki se smejo posvetovati in sklepati o stvarih, ki se tičejo izključno gospodarskih strok, zastopanih v njih, in sicer v mejah, določenih s poslovníkom. V stvarih, ki prihajajo pred plenum zbornice, a ki jih ni sprejel sklep odseka, sme odsek zahtevati, da se njegov sklep naznani pristojnim zakonodajnim korporacijam in oblastvom kot posebno mnenje.

Člen 37. — Zbornica sklepa veljavno, če je prisotna vsaj polovica rednih članov. Zbornica sklepa samo v plenarnih sejah, in to z absolutno večino glasov. Ob enaki razdelitvi glasov obvelja kot sklep ono mnenje, za koje glasuje predsednik. Za veljavno sklepanje posameznih odsekov sme določiti poslovnik prisotnost manjšega števila nego polovice rednih članov odseka. Če ni v zakonu in poslovniku določeno drugače, se sklepa z absolutno večino prisotnih članov. Načelnik odseka tudi glasuje. Ob enaki razdelitvi glasov obvelja kot sklep ono mnenje, za katero je glasoval načelnik.

Zbornica, kakor tudi odseki smejo voliti odbore, ki se poprej posvetujejo in poročajo v plenumu zbornice ali odsekom. Predsednik sme sklicevati odseke ali odbore na skupno posvetovanje. Ravno tako smejo načelniki odsekov sklicevati odbore svojega odseka na skupno posvetovanje.

Kazniva dejanja in kazni.

Člen 38. — Za kazniva dejanja, učinjena ob izvajanju volitev po tej uredbi, se morajo analogno uporabljati odredbe členov 91. do 119. zakona o volitvah narodnih poslancev za Narodno skupščino z dne 3. septembra 1920, Službene Novine št. 195, z izpremembami in dopolnitvami z dne 27. junija 1922. leta, Službene Novine št. 150.

Kdaj stopi uredba v veljavo.

Člen 39. — Ta uredba stopi v veljavo z dnem, ko se razglaši v »Službenih Novinah«. Ko stopi na uredba v veljavo, presamejo veljati vse odredbe zakona z dne 29. junija 1868, 1. drž. zak. št. 85 o organizaciji trgovskih in obrtniških zbornic, kakor tudi drugi predpisi, ki nasprotujejo tej uredbi.

V Beogradu, dne 30. junija 1927. leta.

Štev. 13.295/3.

Minister Trgovine in Industrije

D. M. Spaho, s. r.

Zelo umesten ukrep.

Mestna občina ljubljanska si je na podlagi nekih določil, sklenjenih o občinskem svetu, zagotovila dejanski monopol za izvršbo instalacijskih del pri električnih napeljavah v Ljubljani, s tem, da se je branila dajati tok iz mestne elektrarne vsaki stranki, pri kateri ni izvršila vsa instalacijska dela mestna elektrarna sama. To zelo odurno omejitev so prenašali elektrotehniki v Ljubljani seveda zelo težko, ker jim je bila s tem odvzeta vsaka možnost, da bi dobili v mestu kako instalacijsko delo. Ponovne akcije niso imele uspeha. Končno je prejela Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki je predložila tozadevno pritožbo zadrage koncesioniranih elektrotehnikov velikemu županu, včeraj od velikega župana naslednjo rešitev:

»Gospodu vladnemu komisarju mestne občine ljubljanske v Ljubljani.

Strokovna zadruga koncesioniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani mi je predložila pritožbo proti mestni elektrarni ljubljanski, ker od daja le-ta električen tok strankam le pod pogojem, da puste izvršiti potrebna instalacijska dela po elektrani sami, česar posledica je ta, da koncesionirani elektrotehniki ne morejo izvrševati svojega obrta v primerih, če gre za napeljevanje na omrežju mestne elektrarne.

Postopanje mestne elektrarne temelji na tozadevnih predpisih »Določil o dobivanju električnega toka iz ljubljanske mestne elektrarne«, odobrenih po občinskem svetu ljubljanskem v seji z dne 2. aprila 1902. Namen teh določil je brezdvomno ta, da ima mestna elektrarna kontrolo nad pravilno izvršitvijo električnih naprav, na drugi strani pa da se zagotovi mestni občini znatni dohodki, ker dejanski monopol elektrarne izključuje vsako konkurenco obrtnikov.

Raz stališča potrebe zaštite konzumentov in obrtnikov postopanja mestne elektrarne ni možno odobravati, dočim je na drugi strani monopol elektrarne v direktnem nasprotju z obstoječimi zakonitimi predpisi, vsled česar ga je potrebno ukiniti.

Po čl. 1., odst. 1. zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin z dne 30. decembra 1921, Ur. l. št. 6/5. iz l. 1922 je namreč razsvetljavo, torej električen tok prištevati življenskim potrebščinam, ter je odrekanje dobave oziroma prodaje toka iz uvodoma omenjenih razlogov po tem zakonu kaznivo. Predpisi § 5. gori navedenih

»določil« torej ne morejo opravičiti postopanja mestne elektrarne, ker nasprotujejo predpisom citiranega zakona. Gotovo pa na drugi strani ne morejo obstojati nobeni pomisleki proti temu, da si pridrži mestna elektrarna v svrhu zasiguranja nemotenega obratovanja svoje centrale pravico, da predhodno odobri načrt vsake name-ravane izvršitve instalacije in da končno pregleda izvršitev tozadevnih del in da zahteva za tozadevne svoje posle in nadzorstvo od strank primer-no odškodnino.

Na to opozarjam g. vladnega komisarja ter ga vabim, da potrebno ukrene, da mestna elektrarna ljubljanska preneha s svojo dosedanja prakso in da mi o svojih ukrepih čimprej poroča.

Veliki župan: Dr. Vodopivec, l. r. <

Ukrep velikega župana, ki bo odpravil neupravičen monopol magistrata in pustil odprto polje za svobodno konkurenco med elektrotehničskimi obrtniki, moramo iskreno pozdraviti!

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznourstno žganje, moko in

deželne pridelke, raznourstno

rudninsko vodo.

Lasna pražarna za kavo in

mlin za dišave z električnim

obratom.

Ceniki na razpolago.

Telefon št. 2666.

BRZOJAVNA IN TELEFONSKA SLUŽBA V DOBI IZVOZA.

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razglašja: »Glede na bližajočo se izvozno dobo nam je ministrstvo poslalo odlok št. 25.152 od 15. junija t. l., s katerim nam sporoča, da je imelo »Društvo izvoznikov Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« dne 1. maja t. l. svojo redno letno skupščino, na kateri je bila poleg drugega sprejeta tudi resolucija glede brzajavne in telefonske službe.

Resolucija omenja, da se dajejo telefonske zveze pristransko in neredno, da se pogovori, krajevni in medkrajevni, slabo slišijo, da so aparati in proge večkrat v slabem stanju, da se brzajavke odpravljajo z velikimi zamudami itd., zato prosi društvo, naj bi direktorje naročile svojim podrejenim brzajavam, telefonom in terenskim sekcijam, da bi se te nepravilne odpravile, ker je brezhibno poslovanje sedaj, ko stojimo pred izvozno dobo, najvažnejšega pomena.

Ker ne sme biti na to stran nobenih pritožb več, naj brzajavi, telefoni in telefonske sekcije pazijo, da se bodo v izvozni dobi trgovske brzajavke hitro odpravljale in dostavljale, trgovski telefonski pogovori kolikor mogoče pospeševali in da bodo proge in aparati vedno v dobrem stanju. < Hvaležni smo g. direktorju za gornjo okrožnico in žeteli bi le bilo, da bi tudi izvršujoči poštni organi, zlasti v centrali za medkrajevne pogovore pokazali za najvažnejše gospodarske interese toliko dobrega razumevanja, kakor ga ima g. direktor!

ZA ABSOLVENTE GRADBENE SREDNJE ŠOLE IN ABSOLVENTE KIPAR-SKE ŠOLE.

Tovarna porcelana išče spretnega risarja za porcelan. Reflektanti se naj javijo pismeno ravnateljstvu Tehnične srednje šole v Ljubljani.

Grosisti, ki iščejo odjemalcev med trgovci na deželi,

morajo inserirati v »TRGOVSKEM LISTU«!

Za grajo blaga ne zado- stuje, da se blago samó vrne. — Pomen dogovora, drugemu v kraju takega blaga ne dobavljati.

(Sodne odločbe.)

Naročilo z dne 27. avgusta je izvršila tožnica 20. oktobra, tako da je toženka prejela blago 1. nov. Toženka je obdržala tega blaga le za 400 Din, kolikor ga je po njenem mnenju ustrezalo naročilu; vse ostalo blago pa je še isti dan vrnila tožnici, ker naročilu ni ustrezalo ne po barvi, ne po velikosti, ne po ceni. 13. novembra je pa sporočila tožnici še pismo, da je vrnila blago, ker po barvi ni ustrezalo naročilu. Tožnica je pa pridržala le en karton vrnjenega blaga, drugi karton pa je poslala toženki nazaj. Toženka ji je pa sporočila, da vrnjenega blaga nikakor ne sprejme, temveč ga da tožnici na razpolago. Tožnica pa je vložila tožbo na plačilo kupnine za to toženki vrnjeno blago.

Toženka se brani proti tožbi s sledečimi prigovori: 1. bilo je dogovorjeno, da sme prodajati tožnica svoje blago v mestu, kjer ima toženka svoj sedež, izključno le njej; tožnica je pa ta dogovor prekršila s tem, da je tudi neki drugi tvrdki v istem mestu prodala zavoj ženskih klobukov;

2. blago je bilo sezijsko in je bila radi tega dogovorjena promptna dobava; tožnica je pa odposlala dne 27. avgusta naročeno blago šele 27. oktobra;

3. doposlano blago ni ustrezalo naročilu niti po barvi, niti po velikosti, niti po ceni.

Pravdo sodišče je ugodilo tožbenemu zahtevku. — Toženka sama prizna, da je prejela blago 1. novembra. Grajala je pa blago šele z dopisom z dne 13. novembra, torej šele 12 dni po prejemu blaga. To pa je očitno prekasno in ne ustreza predpisom čl. 347 trg. zak., po katerem je treba blago takoj grajati, če je neustrezno. Tej zakonski določbi o graji blaga pa toženka še ni zadostila s tem, da je blago takoj vrnila, a ga ni istočasno, temveč šele 12 dni potem grajala. — Sicer pa navaja toženka v svojem grajalnem pismu z dne 13. novembra edino, da je vrnila klobuke, ker barve niso ustrezale naročilu; o razlogu pod 1. in 2. pa ni v pismu omenila niti besede. Sedaj pa ne more uveljavljati novih nedostatkov in razlogov za zavrnitev, marveč le tiste, ki jih je navedla o priliki graje, t. j. v pismu z dne 13. novembra. Tudi če bi se graja imela za pravočasno, bi razloga pod 1. in 2. ne bila upoštevana. Kar se pa tiče prigovora, da barve ne ustrezajo naročilu, je pa dognano po pričah, da je blago bilo tistih barv, ki so bile naročene. Toženka je torej dolžna, da blago sprejme in kupnino plača.

Prizivno sodišče je potrdilo prvo tožbo. — Ne da se vzdržati mnenje toženke, da povratek blaga nadomestuje grajo, ko predpisuje čl. 347 trg. zak. izrečno, da se mora prodajalcu takoj naznaniti, če blago nima dogovorjenih ali zakonskih lastnosti. Potrebe dvanajst dnevnega pregleda pošiljke ni uvideti; saj so bili samo ženski klobuki. Tudi je toženka blago v resnici takoj pregledala, kar dokazuje to, da je pridržala del blaga. Radi zakasnele graje je torej imeti blago za odobreno in se zato toženka ne more več sklicevati na kakršne koli napake, ki naj jih je imelo blago. — Toženka pa se plačilo uspešno tudi z drugim prigovorom ne more upirati, češ da so bili naročeni ženski klobuki sezijsko blago, ki ni pravočasno dobavljeno, radi česar ga sme zavrniti. Če bi šlo za čvrsto (fiksno) opravilo, bi toženka pač mogla odstopiti od pogodbe, čim bi blago ne bilo dobavljeno v dogovorjenem roku. Toda tu o čvrstem opravilu ni govora. Kajti po naročilnem listu za dobavo blaga sploh ni bil stavljen določen čas ali rok. — Tudi na to se toženka ne more sklicevati s pridom, da tožnica ni izpolnila dogovora od 27. avgusta, po katerem je smela tako blago dobavljati le toženki. Toženka je sicer res trdila na prvi stopnji, da je naročila

pri tožnici sporno blago z izrecnim pogojem, da ga dobavi v onem mestu zgolj njej. Toda v prizivu ne vzdržuje več te trditve glede pogoja, marveč navaja, da se je tožnica pri naročilu zavezala, da bo dobavljala blago te vrste samo njej. Tak postranski dogovor pa bi toženki ne dajal pravne podlage, da zadržuje plačilo kupnine za dobavljeno blago. Na podstavi takega dogovora bi toženka marveč bila upravičena le do morebitne odškodnine. — Vrh tega izgubila zadnja dva ugovora svoj pomen, če se upošteva, da je toženka del pošiljke vendarle obdržala.

Revizijsko sodišče reviziji ni ugodilo. — Med drugim vztraja revizija na tem, da je bil pogoj pogodbi, da tožiteljica ne bo prodajala takih klobukov drugim tvrdkam v istem kraju, kjer ima sedež tožena tvrdka. Očita razsodbi, da navaja neskladno s spisi, da se v prizivu ni vzdržal prigovor glede tega pogoja veljavnosti pogodbe. Očitek pa ni utemeljen, ko v prizivu toženka res graja prvo sodbo samo v tem smislu, da se je zavezala tožiteljica ob naročilu, dobavljati v ono mesto samo toženi tvrdki enake klobuke, in se ne izvaja ta zaveza kot pogoj veljavnosti dobavne pogodbe. Upoštevati je pa tudi, da se ne izpodbija ugotovitev prizivne sodbe, da je toženka obdržala del pošiljke. To je uvaževati tudi pri prigovoru, da gre za fiksno opravilo. Toda tudi brez ozira na to je pritrđiti prizivni sodbi, da ni šlo za fiksno opravilo, ko pa v samem naročilnem listu ni bil točno določen čas, da katerega se je moralo dobaviti blago. Da je tudi šlo za sezijsko blago, ne bi to menjalo pravne vrste opravila, ko ni ugotovljeno, da je vsaj z ozirom na tako vrsto blaga bila volja strank, da se blago dobavi do izvestnega točnega roka. Samo z besedo »promptno« se ni dan opravilu značaj fiksности po členu 357 trg. zak. Ker pa gre za opravilo, ki ni fiksno, toženka ni postopala v smislu zakona, če je mislila, da je bila toženka z dobavo blaga v zamudi.

Ko potemtakem stoji, da je toženka obdržala nekaj poslanega blaga, drugo pa neupravičeno vrnila, ko ni šlo za fiksno opravilo in njena graja kot zakasnela po zakonu ni imela veljave, ni moči oporekati pravilnosti presoje po prizivnem sodišču, da je toženka dolžna plačati kupnino naročenega blaga v vloževanem ostanku.

R. St.

PAPIRNATI DROBIŽ SE VZAME IZ PROMETA.

Po naredbi finančnega ministrstva štev. 92.623/26 od 27. aprila 1927 se vzame državni papirnati drobiž po 1 Din, 0.50 Din in 0.25 Din do dne 30. septembra 1927 iz prometa, dotlej pa se lahko zamenja za kovani drobiž po 0.50 Din, 1 Din in 2 Din, izjemoma tudi za bankovce Narodne banke.

V Sloveniji zamenjavajo ta drobiž vsi davčni uradi.

Po 30. septembru 1927 se ta denar ne bo mogel več zamenjati in izgubi nezamenjani papirnati drobiž vsako veljavo.

Pošte morajo jemati papirnati drobiž v plačilo, na željo strank ga pa tudi zamenjavati, toda samo za kovani drobiž. Ker je zadnji dan zamenjave dan 30. septembra in ker se morajo do tega dne

ČAJNA ROČKA

Rumeno

Črno

Rudeče

Rujavo

Modro

Zlato

BARVE OMOTOV ČAJNEROČKE

so zunanje znamenje za mešanico.

Čajna ročka „Rumena“
Dobra gospodinjska čajna mešanica.

Čajna ročka „Rujavo“
Prijetni jena družinska čajna mešanica.

Čajna ročka „Črna“
Plemeniti čaj za gospode.

Čajna ročka „Modra“
Cvetni damski čaj.

Čajna ročka „Rudeča“
Čista Indo-Ceylon-čajna mešanica.

Čajna ročka „Zlata“
Mojstvska mešanica izbir najplemenitejših vrst svetovno znanih, najvišje ležečih Darjeeling-plantaz.

Stemi mešanicami
Izpolnite vse želje čajnega pivca!

R. Seelig & Hille, uvozniki - čaja
Dresden-A. 1. Poštni predal št. 374

tudi pošte iznebiti papirnatega drobiža, odreja poštno ravnateljstvo v Ljubljani za pošte kot zadnji dan za sprejemanje papirnatega drobiža po 1 Din, 0.50 Din in 0.25 Din dan 25. septembra 1927.

Po tem dnevu bodo pošte v krajih, kjer je davčni urad, zamenjale nabrani papirnati drobiž pri tem uradu, ostale pošte ga pa odvedejo svoji založni pošti, ki morajo gledati, da ta drobiž najkasneje dne 30. septembra zamenjajo pri davčnem uradu.

Ljubljanska borza.

Tečaj 20. julija 1927	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h gold.	—	22'83
Berlin 1 M	13'510	13'540
Budimpešta 1 pengő	—	9'93
Curih 100 fr.	1093'50	1096'50
Dunaj 1 šiling	7'9925	8'0225
London 1 funt	276'90	276'70
Newyork 1 dolar Kabel	—	56'95
Newyork 1 dolar	56'70	56'90
Pariz 100 fr	—	223'5
Praga 100 kron	168'20	169
Trst 100 lir	308	310

Trgovina.

Pobijanje cen v Italiji. V Italiji je takozvana gospodarska bitka v razmahu. Oblasti v posameznih krajih so že pričele izvajati nadzorstvo nad najemnina-mi, cenami živil in drugih potrebščin v razprodaji na drobno itd. Znano je, da bodo oblasti proti vsem, ki se nočejo ravnati po zakonu, najstrožje postopale.

Konkurzni oklic. Razglašen je konkurz o imovini Karla Vrečiča, trgovca v Ptuj. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Ptuj dne 23. julija 1927 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 27. avgusta 1927. Ugotovitveni narok pri istem sodišču dne 10. septembra 1927 ob desetih.

Industrija.

Gradbena direkcija v Ljubljani opozarja vse interese na razpis I. ofertne licitacije za instalacijo centralne kurjave s toplo vodo v zgradbi infektiojske bolnice v Beogradu, katera se vrši 30. t. m. v računskem oddelku ministrstva za zgradbe v Beogradu. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasov, ki so nabiti na uradni deski gradbene direkcije, Turjaški trg, I. nadstropje.

Eksploatacija bolgarskih bakrenih rudnikov. Po statistiki, ki jo je nedavno objavilo bolgarsko ministrstvo za trgovino in obrt, so v preteklem letu obratovali na Bolgarskem samo bakreni rudniki v Plakalnici, ki so last neke francoske družbe. Ta družba poseduje razen rudnika v Plakalnici, ki meri 221 ha, še naslednje rudnike: v Zgorigradu (500 ha), Ikonomu (450 ha), Trudu (500 ha) ter v Gorigradu (400 ha). Najstarejša med vsemi sta rudnika v Plakalnici in Gorigradu, ki se nahajata v vzatskem okrožju severno od Sofije, a že od leta 1904. ne obratujeta več. Leta 1926. je bilo v imenovanih rudnikih izkopanih 35.536 ton bakrene rude, vsebujoče okoli 60 odstotkov bakra. Od te količine se je izvozilo 1169 ton.

Denarstvo.

Revizija zakona o kmetijskem kreditu. Kmetijsko ministrstvo izdeluje nov zakon o kmetijskem kreditu, po katerem bi se krediti dajali potom Glavne zadružne zveze in sličnih korporacij, torej tudi Zadružnih zvez.

Znižanje provizije Narodne banke pri izdajanju čekov v zameno za tuje valute. Finančni minister je obvestil Narodno banko, da ima znižati provizijo pri izdajanju čekov v zameno za tuje valute (po členu 5. deviznega pravilnika) od 1 na 0.75%. Narodna banka ima v bodoče sprejemati tudi avstrijske šilinge in madžarske pengue.

Obrt.

Vplačilo drugega obroka za delnice Obrtne banke SHS. Vplačilo drugega obroka za delnice Obrtne banke SHS morajo delničarji izvršiti tekom meseca julija. Podaljšanje je dovoljeno samo za nadaljnjih 15 dni, to je do 15. avgusta t. l. Za zakasnelo vplačilo zaračuna banka 9% obresti. Vsako nadaljno podaljšanje je izključeno in izgubijo delničarji, ki v določenem skrajnem roku ne bi plačali drugega obroka (10 Din za vsako delnico) v smislu člena 12. bančnih pravil, vse pravice in prenehajo biti delničarji.

RAZNO.

Regulacija naših velikih rek. Finančni minister dr. Marković je podpisal odlok, s katerim dovoljuje poljedelskemu ministrstvu, da more pri Državni hipotekarni banki najeti posojilo v znesku 26 milijonov dinarjev za regulacijo Save, Drave in Tise. Savo bodo zlasti regulirali v srednjem in dolgem toku, dokim za gornji tok ni določen večji kredit.

Pri Borzi dela dobijo delo: 16 hlapcev, 4 majarji, 5 viničarjev, 2 ključavničarja, 2 mizarja, 1 kovinostrugar, 1 žagar, 2 čevljarja, 1 mlinar, 1 mesar, 3 zidarji, 4 pomožni delavci. Več vajencev čevljarstva, slikarstva, pekarske, mizarske, kleparske, ključavničarske, pečarske obrti in trgovske stroke, 31 kmečkih dekel, 3 natakari, 2 kuharici v restavraciji, 3 gospodinje, 2 sobarici, 8 kuharic, 21 služkinj, 2 varuški, 1 vzgojiteljica, 2 kuharici k orožnikom, 1 šiviljska pomočnica, 2 šiviljski vajeniki.

Racionalizacija lesne industrije. Kakor v vsaki stroki, je treba zlasti v lesni stremeti za tem, da se surovine izkoristijo do skrajnosti, da so odpadki čim manjši. To pa je le mogoče, če uporabljamo moderne stroje, moderno orodje.

— Posebno pozornost zasluži industrija lesnih rezil, ki stremi za čim manjši odpadki na žaganici. Najnovejši žagni listi so izdelani iz specialnega jekla, ki dopušča pri največji opornosti še debeline enega milimetra in še manje; odpadki je torej minimalen napram našim žagam, ki vzamejo po tri in več milimetrov surovine. Najinteresantnejši pa so poskusi izkoriščati rezane odpadke v lesene polizdelke in množinske predmete. Predvsem gre tu za znižanje režije v dobavi surovin in izločitev dragih strokovnih moči, in to stran problema so rešili v zgradbi strojev, ki popolnoma avtomatično z dovršeno preciznostjo izdelujejo razne predmete iz lesa to pa z naglico, katero komaj navadno štetje dohiti. V prvi vrsti se na ta način izdelujejo takozvani množinski predmeti kot industrijski pripomočki za druge obrate, n. pr. špule za sukanec, vretena za tkalnice, ročaji za orodje, vretena škatle, če-pi za sode itd.; vse to iz lesa, ki razven za kurjavo za drugo porabo ne pride več v poštev. Pri vseh teh strojih tiči jedro učinkovitosti v visokostevilnih turah, ki jih napravijo rezilna orodja. Na letošnjem velesejmu v Leipzigu je bilo videti stroj, ne mnogo večji od navadnega šivalnega stroja, ki je rezal zobe v deske, iz katerih se potem sestavijo zaboji brez žebeljev in obitkov. Stroj vreže zobe in izdolbine na dveh deskah hkrati tako natančno, da se »cinke« poprimajo medsebojno brez vsakega popravila ter držijo zabojne stene vsled zračnega pritiska mnogo solidnejše kakor vijaki in žebli. Na ta način sestavljeni zaboji imajo razven večje trpečnosti še druge neprecenljive prednosti nad obitimi in povezanimi zaboji. Izdelovanje pride mnogo cenejše, pri zlaganju v tovore se prostor izdatno izrabi, prihrani se tudi na težini in potem je njih večkratna poraba mogoča, ker se z lepa na transportu ne pokvarijo, končno je ta vrsta posode za gotovo blago naravnost primernejša, kakor običajni zaboji iz žebeljanih desk; recimo za prevoz živil, zdravil itd. V

Nemčiji, kjer so podobne stroje že prej imeli, žebeljanih zabojev sploh ni najti več v prometu. Najnovejši tip te naprave je spojen z motorjem poldruga konjske sile ter pride loko tovarna na približno 7000 Din. Dosedaj se še ni nihče lotil vprašanja izkoriščati vsaj lesne odpadke s pomočjo strojev, ki jih gradi tehnika ravno v te svrhe. Mogoče bi pa le vnele te vrstice vspodbudo, da bi se podjetništvo pri nas poprijelo modernizacije lesne obrti v omenjenem smislu. Ob vznjožu Pohorja, ki nosi najboljše gozdove, in so prometne prilike jako dobre, bi se dalo tako podjetje s primeroma skromnimi sredstvi oživitvoriti. Nekaj treznih predudarkov, nekaj podjetnosti in lahko sami izrabimo duhovite izume, ki se celo tam sijajno obnesejo, kjer nimajo zadosti lastne surovine. Administrativni in komercialni načrti so pripravljeni, dobavni viri za strojne naprave zasigurani, javijo naj se samo še resni interesi, katerim daje radevolje avtor tega članka potrebna pojasnila. — K. Tiefengruber (Maribor).

Iz novejšje zgodovine mednarodne trgovske zbornice. Po sedanjosti sestavi deluje Mednarodna trgovska zbornica v sledečih zadevah: 1. tujski promet in naseljništvo, 2. proučevanje transportnih ovir, 3. finančne, plačilne in kreditne težave, 4. uvozne in izvozne omejitve, oziroma prepovedi (prostost surovin — izvozne craine), 5. tehnično-carinske zadeve, 6. mednarodne industrijske pogodbe in 7. splošne zadeve, ki se tičejo delovanja prvih šest pododsekov. V omenjeni komisiji se torej obravnavajo vsa vprašanja mednarodnega gospodarskega prometa. Za delovanje odseka je važna določba, da se od časa do časa zaslisi narodne strokovne skupine članjenih držav v raznih gospodarskih zadevah, in ta poročila slone na znanstvenih ter nepristranskih ugotovitvah svetovni sloves uživajočih strokovnjakov. Na podlagi zbranega gradiva se vrše posvetovanja med pododseki in nacionalnimi skupinami, da se pojasnijo vzroki raznih ovir, proučujejo sredstva, ki bi z ozirom na obstoječe zakone in veljavne pogodbe bila za omilitve ali odstranitve primerna. V teh popolnoma stvarnih in izključno gospodarskih konferencah vidimo temeljito razliko od običajnih enket, ki nikdar niso brez vladnega vpliva. V okvirju mednarodne trgovske zbor-

nice pa je nepristranost vseh obravnav v neodvisnosti poklicanih strokovnjakov popolnoma zajamčena in tako v stanu ustvariti jasno sliko predmetnega položaja. V narodnih skupinah poedinih pododsekov nastanejo seveda pri posameznih vprašanjih nesoglasja, treba je sporazumljivih predlogov iz celega gradiva, ki jih potem izdelajo komisije na podlagi strokovnih referatov. V zaključni razpravi so vsa zadevna poročila temeljito obrazložena in strokovno proučena (raport 45 mednarodne trgovske zbornice). V smislu splošnega poročila (raport 44.) je Društvo narodov prevzelo začitane smernice MTZ v proučevanje ter se je cel elaborat jako obsežnega dela dodelil sekciji: »Comission Economique«. Na ta način se je položil z raportom 44. MTZ temelj k svetovnogospodarski konferenci v Ženevi. Težišče pomena te institucije v okvirju Društva Narodov sloni na dejstvu, da tu ne gre za diplomatsko akcijo držav, ampak za strogo znanstveno in neodvisno presojo načrtovanih problemov zastran poklicnih strokovnjakov mednarodnega slovesa. Seveda nima niti Mednarodna trgovska zbornica v Parizu, niti svetovnogospodarska konferenca v Ženevi pooblastila izdajati vladam odredbe glede prometnih olajšav, ampak marsikateri koristni predlogi, ki so se rodili v teh institucijah, so našli razumevaljoč odmev v zakonodaji raznih držav. V splošnem so soglašali na Ženevski konferenci zastopniki industrije in trgovine v potrebi, da se znižajo carine vsaj v Evropi ter so povdarjali, da je od tega v pretežni meri odvisna ozdravitev našega kontinenta. Seveda ni pričakovati, da bi se narodi tekom doglednega časa v tem smislu spreobrili in bi se ustvarila za evropsko območje nekaka trgovska prostost. Predsednik MTZ gospod Theunis je izrečno poudaril v svojem zaključnem govoru, da se ne gre brezpogojno za prosto trgovino, pač pa je stremeti po svobodi trgovskega razmaha. In temu mišljenju bodo pritrili brezdvomno gospodarski strokovnjaki celega sveta. Konferenca Mednarodne trgovske zbornice v Stockholmu je zopet korak naprej v delovanju Mednarodne trgovske zbornice, pospeševala bo delo »Comission Economique« Društva narodov, predvsem pa pripravljala predpogoje za uspešen potek diplomatske konference, ki je napovedana za november

t. l. v Ženevo. Ravno doseg tega smotra, da se namreč uglaadi teren za jesensko zasedanje v Ženevi, je bil glavni namen stockholmske konference, o kateri smo že ponovno pisali v »Trgovskem listu«.

K. T.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg, dne 16. julija 1927. — Slaninarjev je bilo sicer samo 14 na trgu, ki so prodajali meso in slanino po običajni ceni, pač pa so kmetje pripeljali 50 s čebulo, kumaricami in krompirjem ter 20 s sadjem naloženih voz na trg. Cene mesu in mesnim izdelkom so ostale neizpremenjene, pač pa so cene zelenjavi in sadju od preteklega tedna precej padle. — **Perutnine** in drugih domačih živali je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 30, kokošim 35 do 50, racam in gosem mladim 30 do 50, starim 50 do 80 Din, domačim zajcem 10 do 25, jagnjetom 125 do 150 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice.** Cene so bile: krompirju 1 do 2, letošnjemu 2.50 do 3, čebuli 3 do 4, česnu 8 do 12, solati 2 do 4, fižolu v stročju 8 do 10, paradižnikom 10, kislemu zelju 2.50, maslu surovemu 36 do 42, kuhanemu 40 do 44, čajnemu 50 do 55, medu 30 do 35 Din kg. Glavni solati 1 do 3, ohrovu 0.50 do 1.50, karfiolu 1.50 do 7 Din komad. Mleku 2.50 do 3, smetani 10 do 14, oljčnemu olju 26 do 30, bučnemu olju 15 do 20 Din liter, kumaricam 2 do 8 Din komad. Sadju: jabolkom 10 do 12, hruškam 5 do 8, breskvam 18 do 20, marelicam 14 do 16, češnjam 6 do 8, datljem 24 do 36 Din kg, jagodam 10 do 12, borovnicam 2 do 2.50, ribezlju 6 do 7, malinam 8 do 8 Din liter, pomarančam 1 do 4, limonam 0.50 do 1 Din komad. — **Lesena in lončena reba** 1 do 100 Din komad, brezovim metlam 2.25 do 6, grabljam 5 do 8, vilam 8 do 10, cepcem 8 do 10 Din komad. 1 ročnemu vozu 400 Din, koruzni slami 25 do 30 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali 13. t. m. 9 voz sena, 1 voz slame, v soboto 16. t. m. pa 26 voz sena, 6 voz otave, 1 voz detelje in 10 voz slame na trg. Cene so bile senu 40 do 75 Din, otavi 50 do 60, detelji 75, slami 25 do 37.50 Din. Slama se je tudi prodajala po 1 do 1.75 Din za otep.

Pojasnilo

o pravem in nepravem „Florian“-u.

Na mnoga vprašanja glede pravega in nepravega »Florian« smo primorani, v interesu kupovalcev in resnice, sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1903 sem, je znan po Sloveniji kot domače zdravilo za želodčne in druge slabosti rastlinski liker »Florian«, izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije »FLORIAN« v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gosposvetska cesta.

Sloves tega želodčnega okrepčila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka J. Jeras in drug, Moste pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »FLORIAN« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej priglasi brezvednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru varstvenih znamk v Beogradu originalno etiketo destilacije »FLORIAN« kot svojo lastno etiketo.

Razen tega zlorablja imenovana tvrdka naš stare reklamni znak za svojo reklamo, imenuje se v svojih reklamah celo »edinoc« ali pa »edino pravoc« izdelovalnico »Florian« in

označuje celo na lepkih druge izdelke z imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotavljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug sestava rastlinskega likerja »Florian« popolnoma neznana in,

da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« nikake sorodnosti ne po sestavi, ne po okusu, ne po učinku.

V obrambo naših lastninskih pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teče v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozarjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravi izdelek, zjamči pristnost pravega »Florian« samo dobro vidni napis »Originalni Kavčičev Florian« ali pa dobro vidni napis:

Za pristnost Jamči

Edmund Kavčič

na originalno zamašenih steklenicah.

Rastlinska destilacija

»FLORIAN«

(izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z.,

v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

TRGOVCI, POZOR!

MINERVA

namizno olje

v priznano neprekosljivi predvojni kvaliteti se zopet dobi pri veletrgovcih v Ljubljani.

Razpošiljalnica sira Franc Žmitek Bohinjska Bistrica.

Stalna zaloga bohinskega sira v različnih hlebcih od 15—80 kg teže, kakovost ne zaostaja prav nič za pravim švicarskim ementalcem.

Postrežba točna. Cene konkurenčne. — Zahtevajte ponudbe.

Veletrgovina s šivalnimi in pletilnimi stroji

sprejme

gospodično

ki je verzirana pri šivalnih in pletilnih strojih, večša pletenja na stroju in katera ima veselje do trgovine. Sprejem takoj. Ponudbe pod šifro: »ZANESLJIVA« na upravo Trg. lista.

Naročajte in širite povsod TRGOVSKI — LIST! —

Na veliko. GALANTERIJA. Nizke cene.

D. M. C. prejico, dišeča mila, žince, vilice (pribor) alpaka, aluminium, škarje za prikrejevanje in obrezovanje trt, žepni noži, glavniki, razni sukanci, dreta, svila v vseh barvah samo pri Josip Petelinu-u, Ljubljana

Blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Postrežba točna. Nizke cene. Na veliko.

Telefon 2578

Telefon 2578

TOVARNA KISA

Ustanovljena l. 1886

Jernej Jelenič, Ljubljana Stara pot 1 (poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri »Majarončkov« špiritov in viniki kis ter prvovrsten kis za vlaganje sočija.

Najboljša v materialu in v konstrukciji so:

Josip Petelinca šivalni stroji in kolesa Gritzner, Adler, in Phönix.

Najlepše opreme, pouk v voženju brezplačen.

Nizke cene tudi na obročna plačila. ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška c. 4.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, poselnice. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. 37. 2532.